

13. Слинин Я. А. Онтология Николая Гартмана в перспективе феноменологического движения / Я. А. Слинин // Николай Гартман. К основоположению онтологии ; [пер. с нем. Ю.В. Медведева]. – СПб.: Наука, 2003. – С. 5–56.
14. Столович Л. Н. Об общечеловеческих ценностях / Л. Н. Столович // Вопр. филос. – 2004. – № 7. – С. 86–97.
15. Столович Л. Н. Красота. Добро. Истина : Очерк истории эстетической аксиологии. – М.: Республика, 1994. – 464 с.
16. Франк С. Л. Свет во тьме / С. Л. Франк // Духовные основы общества. – М.: Республика, 1992. – С. 405–470.
17. Чухина Л. А. Человек и его ценностный мир в феноменологической философии Макса Шелера / Л. А. Чухина // Шелер М. Избранные произведения. – М.: Гнозис, 1994. – С. 379–398.
18. Чухина Л. А. Онтология трагического / Л.А. Чухина // Проблемы онтологии в современной буржуазной философии. – Рига.: Знание, 1988. – С. 101–120.
19. Шелер М. Избранные произведения / Макс Шелер ; [пер. с нем. под ред. Денежкина А. В.]. – М. : Гнозис, 1994. – 490 с.

Надійшла до редколегії 27.01.11

УДК 1:316:3

А. В. Камарали
Донецький національний університет

ОБРАЗОВАНИЕ И ИНФОРМАЦИОННАЯ ЦИВИЛИЗАЦИЯ

Розглядається соціально-філософський аналіз освіти в умовах інформаційної цивілізації. Визначені основні зміни в освіті пов'язані зі становленням та розвитком інформаційної цивілізації.

Ключові слова: освіта, інформаційна цивілізація, інформаційна культура.

Рассматривается социально-философский анализ образования в условиях информационной цивилизации. Определены основные изменения в образовании связанные со становлением и развитием информационной цивилизации.

Ключевые слова: образование, информационная цивилизация, информационная культура.

The socially-philosophical analysis of education in the conditions of an information civilization is considered. The basic changes in education connected with formation and development of an information civilization are defined.

Keywords: education, an information civilization, information culture.

Розвиток європейської цивілізації, перспективи інтеграції України в європейській і мировій образовательній сфері поставили перед нею нові задачі, які коснулися всіх областей життєдіяльності людини, і в першу очірдь – образування. Рознообразні аспекти цього питання розглянуті в трудах П. П. Андрющенко, В. Н. Гончарової, В. Т. Гуляєва, В. Г. Кременя, В. В. Кумаріна, В. С. Лутая, Ю. Б. Тупталова, П. Г. Щедровицького та інш.

Целью статті являється соціально-філософський аналіз образування в умовах інформаційної цивілізації.

В період переходу до інформаційної цивілізації необхідно підготувати людину до швидкому висвітлення і обробки великих об'ємів електронних інформаційних ресурсів, до овладіння їм сучасними засобами, методами та технологіями роботи. Крім того, нові умови роботи породжують залежність інформативності одного людини від інформації, отриманої іншими людьми. Поэтому уже недостаточно уметь самостійно осваювати та накапливати інформацію, а потрібно научитися такої технології роботи з інформацією, коли підготовлюються та приймаються рішення на основі колективного знання. Це говорить про те, що людина повинна мати певний рівень культури по обробці інформації.

Для відображення цього факта був введений термін «інформаційна культура». Інформаційна культура – уміння целенаправленно роботи з електронними інформаційними ресурсами та використовувати їх для отримання, обробки та передачі комп'ютерної інформаційної технології, сучасні технічні засоби та методи [3]. Приведене визначення інформаційної культури не совсем точно відображає досягнутий рівень в розвитку інформаційного обміну людей, а також характеристику інформаційної сфери в життєдіяльності людини, де ми можемо помітити ступінь досягнутого, кількість та якість створюваного, тенденції розвитку та ступінь прогнозування будущого.

Для свободної орієнтації в інформаційному потоці людина повинна обладнати інформаційною культурою як однією з складових об'єднаної культури. Інформаційна культура пов'язана з соціальною природою людини, вона являється продуктом рознообразних творческих здібностей людини та проявляється в наступних аспектах:

- в конкретних навичках по використанню техніческих засобів (від телефону до персонального комп'ютера та комп'ютерних мереж);
- в здібності використовувати в своїй діяльності комп'ютерну та інформаційну технологію, базовою складовою якої є численні програмні продукти;
- в здібності вилучасти інформацію з різних джерел: як з періодичної преси, так і з електронних комунікацій, представляти її в повному вигляді та уміти ефективно використовувати;

- в овладінні основами аналітическої переробки інформації;
- в здібності працювати з різноманітною інформацією;
- в знатанні особливостей інформаційних потоків в своїй діяльності.

В інформаційному обществі требується овладіння інформаційною культурою з дитинства, спочатку з допомогою електронних іграшок, а потім з персонального комп'ютера. Для навчальних заведень всіх типів соціальним замовленням інформаційного общества слід вважати забезпечення рівня інформаційної культури студента, необхідного для роботи в конкретній сфері діяльності. Причому якість навчання має відповідати ступеню закріплених устойчивих навичок роботи в середіні базових інформаційних технологій при вирішенні типових задач в сфері діяльності.

В інформаційному обществі центр тяжести припадає на суспільство, де значною мірою підвищуються вимоги до роботи з інформацією, що вимагає підвищення рівня підготовки всіх її учасників. Поэтому в програмі інформатизації слід особу уваги приділити інформатизації освіти як напрямлення, пов'язаного з отриманням та розвитком інформаційної культури людини. Це, в свою чергу, ставить освіту в положення «об'єкта» інформатизації, який потребує змін в структурі підготовки, щоб гарантувати в будущому спеціалісту не тільки общеобразовательні та професіональні знання в області інформатики, але і необхідний рівень інформаційної культури [2, с. 38].

Вместе з тим сучасна цивілізація, де з кожним днем зростає значення інформаційних технологій, не спроможна обійтися без людської руки, яка зможе використовувати ці технології. Меняється масштаби життя, чи не менше віддається людині від духовної сторони свого існування, а все більше віддається матеріальному. Чоловіку попросту не хватає часу, щоб він міг себе матеріально забезпечити та находитися, якщо не на вершині фінансового обсягу, то хотя б в середньому рівні, йому необхідно постійно відновлювати нову інформацію. Цей процес становить трудомісткий, що людині не остается часу для реалізації культурних потреб в її повсякденній життєвій діяльності. Поток інформації не так уж і безпечно. Наприклад, А. Тоффлер виділяє нові технології та нову інформацію, які зв'язані з новими метаморфозами влади. В результаті приобретається більш комфортабельна життєвість, але разом з цим часто теряється творчий момент, який є основою будь-якого культурного общества [1, с. 90].

Стратегічною метою розвитку українського общества в найближчій перспективі має бути створення «економіки знань». Ця мета має реалізовуватися за рахунок динамічного розвитку в галузі освіти та науки. Для цього необхідно постійне зростання витрат на освіту та науку до рівня не менше 12% ВВП, що створить умови для зростання якісного рівня освіти всіх ступенів. В свою очірдь, слід відзначити, що заробітну плату працівників освіти в більшій частині землі необхідно збільшити не менше ніж в два рази. Також необхідно

решить проблему обеспечения учебниками и компьютерными классами ВУЗ. Увеличение финансирования поможет направить научную деятельность на обеспечение потребностей инновационного развития национальной экономики.

Сегодня основными проблемами развития образовательной сферы является несоответствие квалифицированной структуры подготовки специалистов конъюнктуре рынка труда и недостаточное качество образования. С целью уравновешивания спроса и предложения квалифицированных специалистов, которых готовят в ВУЗ необходимо построить систему маркетинговых исследований прогнозирований развития рынка труда; диверсифицировать и унифицировать образовательные заведения; перенести регулирующие функции МОН на региональный уровень – построить систему муниципального образования; изменить парадигму функционирования МОН как нормативно-законодательного, наблюдательного органа государственной власти в сфере образования; внедрить процесс получения образования на протяжении активной жизни человека. Необходимо также стимулировать развитие системы непрерывного образования, что обусловит повышение качества образования, его направленность на развитие системного творческого мышления, выработку навыков приспособления к изменениям внешней среды и умению поиска нетрадиционных решений.

Еще одним приоритетом образовательной сферы является входение Украины в «Болонский процесс». Цель Болонской декларации – создание единого Европейского пространства высшего образования (единые критерии и стандарты в масштабах континента). Это ключевой путь содействию мобильности и трудоустройства граждан, а также развития Европы в целом, повышения международной конкурентоспособности европейской системы высшего образования. В данном процессе участвовало в 1999 г. – 30 стран, а в 2003 г. – 40 стран Европы. Болонская декларация была подписана в июне 1999 года с тем условием, что общее пространство европейского высшего образования будет сформировано к 2010 году. Участие Украины в этом процессе будет способствовать повышению конкурентоспособности украинских образовательных услуг, преподавателей и исследователей, позволит решить проблему признания украинских дипломов и укрепить наши позиции на мировом рынке образовательных услуг, включая страны СНГ.

Основные положения Болонского процесса следующие:

- утверждение общепринятой и сравнимой системы ученых степеней. Система подготовки, основанная на 2 образовательных уровнях: до дипломный и последипломный;
- создание системы кредитов по образцу Европейской системы трансфера оценок (ECTS) – единая система оценивания, позволяющая обеспечить прозрачность и сравнимость программ обучения и образовательных квалификаций;
- содействие мобильности студентов, преподавателей, научных деятелей, менеджеров образования с целью: обеспечения студентам доступа к учебным возможностям, а также соответствующим услу-

гам; обеспечения признания и зачисления времени, который преподаватель, исследователь или член администрации провел в другом европейском учебном заведении; развитие европейского сотрудничества по гарантии качества образования, создание сравнимых критериев и методологий; европейских стандартов в сфере высшего образования (разработка учебных планов, схем интегрирования учебных, исследовательских и воспитательных программ, сотрудничество между учебными заведениями);

– повышение роли студентов в управлении вузом, участие студентов в контроле качества обучения.

Кредитно-модульная система обучения – это модель организации учебного процесса, которая основывается на объединении модульных технологий обучения и зачетных образовательных единиц (зачетных кредитов). Обучение по кредитно-модульной системе предусматривает организацию усвоения студентами учебного материала в дискретном режиме по заранее разработанной модульной программе, которая состоит из логически завершенных частей учебного материала (модулей) со структурным содержанием каждого модуля и системы оценивания знаний студента.

Кредитно-модульная система имеет свои преимущества и рассматривается как средство повышения мобильности студентов при переходе с одной учебной программы на другую, включая программы последипломного образования. Аккумулирующая кредитная система дает возможность учесть все достижения студента, не только учебную нагрузку, но и участие его в научных исследованиях, конференциях, предметных олимпиадах и т. д. Кредитно-модульная технология обучения дает возможность студентам выбирать для изучения и усвоения необходимое количество учебных дисциплин, брать обязательства по их усвоению в течение определенного времени, о чем свидетельствуют объективные данные модульного контроля, экзамена на основе унифицированной шкалы оценивания. Кредитно-модульная система организации учебного процесса обязывает студента качественно осваивать содержание высшего образования, тем самым обеспечивает объективное признание результатов обучения в разных учебных заведениях и странах Европы.

Самая большая проблема состоит в том, что классическая система образования, в основе которой лежит классическая образовательная парадигма, по своей сути является знанийцентристской и направлена на овладение системою знаний, умений и навыков, что является абсолютно неприемлемо в современном непостоянном мире, информационном обществе. Это обуславливает необходимость изменений ценностных ориентаций, изменений приоритетов в сфере образования, что приведет к изменениям новой образовательной парадигмы, которая способствует развитию системы образования с учетом общечеловеческих тенденций и обеспечит решение насущных проблем образования.

Подводя итоги можно сделать следующие выводы:

1. Научное знание и информация играют роль важнейшего фактора производства; около трети ВНП постиндустриальных стран создается в

отраслях, непосредственно производящих информационные блага и услуги, а также оборудование для передачи и обработки информации;

2. Развитие информационного сектора опирается на устойчивый и расширяющийся потребительский спрос, обусловленный высоким образовательным и культурным уровнем расширяющегося круга потребителей информации;

3. В структуре потребления значительной части социально активного населения новые знания и информация играют не меньшую роль, чем традиционные потребительские товары;

4. Происходит перераспределение общественного богатства в пользу работников информационного сектора, что приводит к повышению экономической и статусной ценности образования;

5. Образование в условиях информационной цивилизации должно быть направлено на подготовку творческого работника с разносторонним воображением и инновационным подходом к поставленным задачам.

Бібліографічні ссылки

1. Бібліотека в епоху перемен. – Информ. сб. (Дайджест). – Вып. 2 (18). – М.: Изд. РГБ, 2003. – 160 с.
2. Винарик Л. С. Информационная культура в современном обществе / Л. С. Винарик. – М., 2004.
3. Информатика: Учебник / Под ред. проф. Н. В. Макаровой. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 768 с.

Надійшла до редколегії 21. 01.11

УДК 1«654»: 316.3

О. Є. Ковнеров

Слов'янський державний педагогічний університет

ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬСТВОМ В ФІЛОСОФІЇ НОВОГО ЧАСУ ТА ПРОСВІТНИЦТВА

Досліджено філософські течії емпіризм та раціоналізм як методологічна основа системи управління суспільством в XVII-XIX ст. та реформістські ідеї англійського філософа Роберта Оуена та ін., щодо впровадження теоретичних положень з управління людьми.

Ключові слова: емпіризм, раціоналізм, спілкування, управління, діяльність, менеджмент, менеджер.

Исследованы философские направления эмпиризм и рационализм как методологическая основа системы управления в XVII-XIX столетиях, а